
CASE IITIN HEVOSKESKUS

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Mustiala, kevät 2015

Sonja Purho

MUSTIALA

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Hevostalouden suuntautumisvaihtoehto

Tekijä	Sonja Purho	Vuosi 2015
Työn nimi	Case Iitin Hevoskeskus	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Iitin Hevoskeskushankkeen toteutumista, hankkeen hyviä ja huonoja puolia sekä paikallisten hevosharrastajien ja –ammattilaisten toiveita ja mielipiteitä hankkeesta. Työn taustalla on useat Suomessa suunnitteilla olevat ja olleet samankaltaiset hankkeet ja niiden toteutumattomuus, sekä tekijän omat intressit hankkeeseen.

Työn teoriaosuudessa on käsitelty muita suomalaisia hevoskeskus- ja –kylähankkeita sekä niiden taustoja ja vaikutusalueita. Työssä pyritään selvittämään niin hankkeiden vetäjän kuin myös kuntien ongelmakohtia suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä on pyritty etsimään hyötyjä ja haittoja, mitä kyseinen hanke kunnalle, asukkaille ja hevosihmisille toisi.

Opinnäytetyön tutkiva osuus on tehty teemahaastatteluina. Haastateltuja henkilöitä ovat olleet Iitin Hevosystäväinseuran puheenjohtaja, Iitin kunnan kiinteistömestari, Iitissä hevosiaan pitävä kilparatsastaja sekä ratsastuskoulutoiminnassa mukana oleva ratsuhevoskasvattaja.

Opinnäytetyön tutkimuksen perusteella hanke on kauan odotettu ja haluttu hevosurheilukeskus Iittiin. Myös alueen asukkaiden mukaan hevoskeskus on tervetullut. Sen parhaina puolina ovat keskuksen keskeinen sijainti sekä monipuoliset käyttömahdollisuudet. Tutkimuksen perusteella suurin este hankkeen toteutumiselle on rahoituksen puute.

Iitin Hevosystäväinseuran tulisi palkata hankkeelle projektivetäjä tai projektiryhmä, jotta hanke etenisi toteutusasteelle. Tukirahoituksen puute estää tällä hetkellä palkkaamisen. Kunnan kannattaisi myös pyrkiä edistämään hanketta aktiivisesti. Mahdollisten yrittäjien toiveita ja mielipiteitä rakentamisvaihtoehdoista tulisi kuunnella jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Avainsanat Hevonen, hevoskeskus, hevoskylä, hevostalous, kunta, hevosurheilu

Sivut 22 s. + liitteet 4 s.

Mustiala
Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Equine Option

Author Sonja Purho **Year** 2015

Subject of Bachelor's thesis Case study of Iitti equestrian centre

ABSTRACT

The intention of this thesis is to find out about the project Iitin Hevoskeskus, its realization, its pros and cons and local equestrian pros and amateurs' hopes and opinions concerning the project. Behind this thesis are several similar project plans in Finland which have or haven't come true, and also author's own personal interest about the project.

In the theoretical part of the thesis is processed other Finnish horse center and –village projects, their backgrounds and impact areas. The thesis tries to clear the project leaders but also the town's problems concerning about the planning and fulfilling. Also what advantages and disadvantages for the town and its citizens could the project bring is considered.

The research method in the work was theme interview. Four interviews were made with persons connected to the project and the town.

The results of the research are that the project is wanted and waited equine sports area to Iitti. Also the citizens of Iitti like the idea of the area. The best parts of the project are its central location and multiple usage options. On the grounds of the research the project's biggest problem is financing.

A project leader or team should be hired to progress the project but lack of monetary support debar it. The project should be actively promoted by the town. Hopes and opinions concerning building options should be listened already in the planning phase.

Keywords horse, equine centre, horse village, equine industry, town, equestrian sports

Pages 22 p. + appendices 4 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	MUITA HEVOSKESKUS- JA KYLÄHANKKEITA SUOMESSA	1
2.1	Tuusulan hevoskylät.....	2
2.2	Mustasaaren hevoskeskus	2
2.3	Kärkölän hevoskylä.....	2
2.4	Inkoon hevoskylä	3
2.5	Malmihaan hevoskylä	3
3	HANKKEIDEN ONGELMAKOHTIA	3
3.1	Rahoitus.....	4
3.2	Muuttoliike maalta kaupunkiin.....	4
3.3	Kuntien asenne hevostalouteen	4
3.4	Alueiden käyttö	4
3.4.1	Tuomarinkartanon aluekiista	5
3.5	Valmiit yritykset.....	5
4	IITIN HEVOSKESKUS	5
4.1	Hankkeen historia.....	6
4.2	Taustatoimijat.....	7
4.3	Sijainti	7
4.4	Kulkuyhteydet	8
4.5	Alue ja Hevosystävainseuran maavuokrasopimus	9
4.6	Vuokrasopimus.....	12
4.7	Tilanne vuonna 2015	12
5	YRITTÄJÄT MUKAAN HANKKEESEEN	12
5.1	Raviurheilu Kymenlaaksossa	12
5.2	Yrittäjäryhmät	13
5.3	Kysyntä.....	13
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	13
7	YHDYSHENKILÖIDEN JA YRITTÄJIEN NÄKEMYKSIÄ HEVOSKESKUSHANKKEESTA	14
7.1	Rahoituksen puute suurin este toteutumiselle	14
7.1.1	Kaikille jotakin	15
7.2	Paljon odotettu urheilukeskus	15
7.3	Kunnassa positiivista odottelua.....	16
7.4	Kunnan rooli aktiivisemmaksi	17
7.4.1	Ratsastuksen arvostus ravipiireissä	17
7.4.2	Ratsastuskoulutoiminta lähtökohtana asiakaskunnalle.....	18
7.4.3	Hevosurheilualueiden rakennusvaiheet uudelleenharkintaan.....	18
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	19
9	TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTAA	19

Liite 1	Haastattelu 4.3.2015.
Liite 2	Haastattelu 12.3.2015.
Liite 3	Puhelinhaastattelu 22.4.2015.
Liite 4	Puhelinhaastattelu 28.4.2015.

1 JOHDANTO

Hevoskeskushankkeita on Suomessa useita, mutta niitä ei ole saatu hyvistä suunnitteluista huolimatta toteuttamisasteelle. Iitin hevoskeskushankkeelle on jo varattu alue kunnasta ja hankkeen suunnittelulle on myönnetty rahoitus. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää hankkeen toteutumisen esteitä, sekä alueen hevosihmisten kiinnostusta keskuksen mahdollisena yritys- ja harrastuspaikkana. Myös hevoskeskuksen hyviä ja huonoja puolia, sekä toteutumisaikataulua on pyritty selvittämään.

Hevoskeskukset palvelevat hevosalan yrittäjien lisäksi laajaa harrastajakuntaa sekä muita toimijoita kuten ratsastusseuroja, kerhoja ja hevosalaa sivuavia toimialoja. Yleishyödyllisenä alueena keskusta voisivat käyttää myös muut kuin hevosihmiset: esimerkiksi eri alojen ja harrastusten näyttelyjä ja koiraharrastustoimintaa voisi järjestää alueella. Toteutuessaan hevoskeskus työllistäisi tallityöntekijöiden lisäksi välillisesti useita henkilöitä rakennusmiehistä eläinlääkäreihin.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää näkemyksiä hevoskeskuksen hyvistä ja huonoista puolista, mahdollisesta toteutumisesta ja sen aikataulusta haastattelujen kautta. Haastateltavat ovat alueen hevosyrittäjiä sekä hankkeen yhteyshenkilöitä.

Opinnäytetyön tekeminen nojaa omaan henkilökohtaiseen mielenkiintoon paikallisen hevostalouden kehittymisestä ja mahdollisesta työllistämisaikutuksesta. Hevosharrastajana ja kilparatsastajana uusi hevosurheilukeskus lähellä omaa kotia mahdollistaisi harjoittelun paikassa, jossa on useita hevosammattilaisia lähellä.

2 MUITA HEVOSKESKUS- JA KYLÄHANKKEITA SUOMESSA

Suomessa on vireillä muitakin hevoskeskushankkeita Iitin lisäksi. Useat kunnat suunnittelevat kylien rakentamista, ja osassa paikkoja ajatus hevosläheisestä asumisesta on ollut vireillä kauan. Asuminen ja hevosharrastus otetaan huomioon jo alueen kaavoitusvaiheessa, kun talojen lisäksi suunnitellaan tallit, ratsastusreitit, maneesit ja laitumet. Pienemmille kunnille hevosystävällinen asenne on yksi mahdollisuus houkutella alueelle lisää asukkaita. Kunnan suunnittelemissa hevoskylissä olisi mahdollista rakentaa talli omalle tontille. Ruotsissa on suunniteltu hevoskyliä jo pitkään ja osa niistä on ehtinyt jo toteutua. (Ylen Internet-uutinen. 7.6.2012.)

Kun hevosten määrä lisääntyy kaupunkien lähellä, kysyntä niin suuremmista kuin pienemmistäkin 2-4 hevosen talleista ja tallitonteista kasvaa. Halutuimmat tonttipaikat sijaitsevat erityisesti kaupunkien läheisellä maaseudulla. Etäisyydet tulisi olla kohtuullisia ja julkisella liikenteellä kuljettavia, sekä hevospalveluita tulisi saada läheltä. (Laitinen, A., ym. 2014. 43).

2.1 Tuusulan hevoskylät

Tuusulassa kunta on suunnittelemassa kolmen hevoskylän perustamista kasvaneen kysynnän, harrastajien ja hevosmäärän palvelemiseksi. Kunnassa on tällä hetkellä noin 70 hevostallia, lisäksi lukematon määrä hevostiloja. Hevostoimintaa varten on vaikea löytää tarpeeksi suuria tontteja jo valmiiksi ahtaalla pääkaupunkiseudulla. Kahden kylän alueista olisi tarkoitus tehdä vähintään 50 hehtaarin kokoisia. Kysyntää sopiville tonteille on koko ajan, ja kunnan tarkoituksena olisikin kaavoittaa useita sopivia tontteja samalle alueelle. Tonttien koot olisi tarkoitus mitoittaa tarpeen mukaan, suuremmalle hevosmäärälle suurempi tontti. Tuusula suunnittelee myös ratsastusreittien kaavoittamista. Tuusulan hevoskylät olisivat Suomen ensimmäiset kunnan suunnittelemat hevosalueet. (Moilanen, K. 2.6.2014.)

2.2 Mustasaaren hevoskeskus

Mustasaaren on tehty jo vuonna 2010 arviointisuunnitelma Vaasan seudun hevosurheilukeskuksesta. Alun perin idea keskuksesta on kytynyt kauan ennen suunnitelman tekoa. Vuonna 2014 hanke lähti etenemään muutaman vuoden hiljaiselon jälkeen. Alun perin rakentamisen piti alkaa jo 2011. Tarkoituksena olisi, ettei hankkeen aloittamiseen konkreettisesti menisi enää muutamaa vuotta kauemmin. Suunnitteilla on 40 hevoselle yksi tai kaksi tallia, ratsastuskenttä, ulkoilutarhoja sekä ratsastusreittejä. Keskus olisi rakennettu Vaasan raviradan ympärille, ja se olisi palvellut niin ravi- kuin ratsastusharrastajia.

Hanke kaatui rahoitukseen ja erimielisyyksiin toiminnan laajuudesta: ympäröiviltä kunnilta ei ole tulossa hankkeelle merkittävää tukea, mutta opetusministeriö oli alustavasti varannut yli puoli miljoonaa euroa valtion tukea (Ylen Internet-uutinen. 2009). Vaasan kaupunginhallituksen kokouksessa 10.2.2014 päätettiin, että hevosurheilukeskukselle varatut rahat käytetään Vaasan jäähallin saneeraukseen sekä harjoittelujään rakentamiseen. Vaasan Sport nousi Mestis-tasolta SM-liigaan vuonna 2014, ja rahat tarvittiin hallin kunnostamiseen (Kinnari, J. 2014). Nyt hanke on supistunut ainoastaan ratsastustallikäyttöön. (Mustasaaren Urheiluratsastajat Ry. 2015.)

2.3 Kärkölän hevoskylä

Kärkölään oli suunnitteilla 15 hehtaarin laajuinen hevoskylä vuonna 2011. Tässäkin mallissa harrastajien asunnot olisivat sijainneet lähellä hevostalleja. Hevoset olisivat olleet pihapiirin pikkutalleissa tai kylän yhteisessä tallissa. Alueelle oli suunnitteilla omakotitalotontteja, iso hevostalli, ratsastuskenttä, maneesi ja ratsastusreittejä (Ylen Internet-uutinen. 8.6.2012). Alueelle valittu yrittäjä kuitenkin vetäytyi hankkeesta, sillä osakeyhtiömuotoinen rakentaminen ei yrittäjistä tuntunut toimivalta ratkaisulta. Kunta olisi osallistunut yrittäjävetoiseen

hevoskylähankkeeseen, mutta kuntalaiset vastustivat paljon rahaa vaativaa hanketta. Maneesi ja ratsastuskenttä olisi osakeyhtiömuodossa, jossa kunta olisi ollut enemmistöosakkaana. Yrittäjä olisi rakennuttanut alueelle vähintään 25-paikkaisen hevostallin (Ylen Internet-uutinen. 16.4.2012).

Nurin menneen hankkeen tilalle on myöhemmin kaavailtu hevosharrastajille suunniteltua asuinaluetta. Koska hevoskylähanke herätti paljon kiinnostusta, päätti kunta silti kaavoittaa alueen hevosharrastajille. Hyväksytyssä kaavaluonnoksessa lähelle keskustaa on kaavailtu hevosten pitoon soveltuvia tontteja. Kunnan ja yksityisten omistamille tonteille on kaavailtu kahden ja kolmen hevosen paikkoja. Tässä suunnitelmassa kunta tekee vain kaavoituksen. Yhteisen maneesin ja ratsastuskentän rakentamisesta tulisi neuvotella lähialueiden maanomistajien kanssa. Niille ei ole valmiiksi kaavailtua aluetta. (Autio, R. 2013).

2.4 Inkoon hevoskylä

Inkoossa on suunniteltu hevoskylää jo vuonna 2012. Vireillä hanke oli kuitenkin ollut jo viisi vuotta. Kylän kaavoitusalueeksi on mainittu yli 40 hehtaaria. Kyseessä on yksityinen kaavoitushanke, jossa kunnan osuus kustannuksista olisi pieni. Hankkeen alullepanijoina on Gunnarsbergin aktiivitalli ja naapurissa toimiva Stall Råbacka. Talliyrittäjien mukaan alue sopisi hevosystävälliseen asumiseen. Tarkoituksena on rakentaa pientaloyhteisö valmiiden yritysten ympärille, jossa hevoselämäntapa yhdistyisi. Kyseessä on siis valmiiksi toiminnassa olevien yritysten ja niiden liiketoiminnan laajentaminen ja kehittäminen, jossa jokaisella tontilla olisi oikeus tallipaikkaan uudessa 30-40 hevosen tallissa, sekä käyttöoikeus maneesiin, ratsastuskenttään ja -reitteihin. Myös pientallin rakentaminen tontille olisi halutessa mahdollista (Henriksson, S. 27.5.2012).

Alueella on maatilojen talouskeskukset, joissa kummassakin on hevostalli sekä muita oheis- ja talousrakennuksia. Alueella on jo valmis maneesi joka sijaitsee alueen keskellä sekä ratsastuskenttä, ratsastusreitit ja hevoslaidun, jotka ovat tilojen yhteisiä. (Ylen Internet-uutinen. 7.6.2012).

2.5 Malmihaan hevoskylä

Pohjanmaalle Oravaisten kylään on suunniteltu hevoskylää jo vuodesta 2005. Tarkoituksena on kaavoittaa harrastajille omakotitalotontteja, ja rakentaa lähistölle hevostalli, maneesi, ratsastuskenttä ja laidunmaat hevosille. (Ylen Internet-uutinen. 19.4.2012).

3 HANKKEIDEN ONGELMAKOHTIA

Hankkeissa on havaittavissa samankaltaisia esteitä niiden toteutumiselle. Joissain hankkeissa suuremmaksi ongelmaksi muodostuu raha, toisissa alueiden käyttö sekä kunnan asukkaat.

3.1 Rahoitus

Suurimpana haasteena hevoskylähankkeiden toteutumiselle on rahoitus. Heikko taloustilanne ei houkuttele rakentamaan suuria hevosalausyksiköitä, vaikka kiinnostusta tuntuu joka hankkeeseen riittävän. Maaseudulle olisi halvempaa rakentaa, mutta toimivuuden kannalta hankkeet olisi sijoitettava asiakkaiden läheisyyteen, eli taajamiin ja kaupunkien välittömään läheisyyteen. Kunnat eivät välttämättä tarjoa parhaita tonttejaan hankkeille, vaan ne saavat syrjäisempiä tontteja joille on pidempi matka.

3.2 Muuttoliike maalta kaupunkiin

Hevosalan kasvu sekä samalla muuttoliike maalta kaupunkiin luo painetta suunnitella hevosystävällistä asumista. Ihmisten mukana myös hevoset ovat muuttaneet lähemmäs kaupunkikeskuksia. Kun hevosmäärät ja –harrastajajoukko kasvaa ja asuminen tiivistyy entisestään, on hevoskylät sopuratkaisuna tervetulleita. Puolet Suomen noin 75 000 hevosesta asuu maataloilla – puolet taajamissa ja niiden läheisyydessä.

3.3 Kuntien asenne hevosalaan

Kuntien myönteinen asenne hevosia kohtaan on myös hankemaisen rakentamisen edellytys. Kunnat, joihin hevoskylä tai –hankkeita on suunniteltu, ovat usein hevosmyönteisiä ja haluavat jopa profiloitua sellaisiksi alueiksi. Tämä houkuttelee kyseisille alueille alan yrittäjiä sekä harrastajia. Paikkakunnilla, joissa ravirata on jo ennestään, ovat hevosetkin tutumpi näky kaupunkikuvassa.

Hevosalan merkitys työllistäjänä on myös huomattu kunnissa; hevosala työllistää koko- tai osa-aikaisesti 15000 henkilöä koko maassa. Välillisten palveluiden kautta työllisyysvaikutus lähes kaksinkertaistuu, hevoset tarvitsevat rehuja, kuivikkeita, varusteita ja tarvikkeita sekä eläinlääkäri- ja kengityspalveluita. (Laitinen, A., ym.2014. 21-22).

3.4 Alueiden käyttö

Maankäyttö ja rakentaminen luo myös omat haasteensa hevoskylille. Kun tulevaisuudessa tilaa tarvitaan asuinrakentamiselle, on mietittävä ettei hevoskeskus tai –kylähankkeen vaatimaa tilaa aleta myöhemmässä vaiheessa pienentämään asuinkaavoituksella. Maata tarvitaan muuhunkin kuin hevosten käyttöön ja riittävän suojaetäisyyden suunnittelu asutukseen olisi huomioitava. (Laitinen, A., ym. 2014. 43-44).

Tyypillistä on, että pieni harrastusmuotoinen hevosenpito laajenee suuremmaksi yritystoiminnaksi. Tämä tuo paineen lisätilalle ja –rakentamiselle. Hevosten lisääntynyt määrä ja maiseman muutos saattaa aiheuttaa naapurustossa ristiriitaisia tunteita. Mielipiteet voivat olla jopa aggressiivisia hevosia, niiden käyttämää maisema-aluetta, reittejä ja mahdollisia hajuhaittoja kohtaan. Hevosen liikkuminen tallialueiden

ulkopuolisilla reiteillä voi olla myös riskitekijä alueen muille asukkaille ja liikenteelle, mutta myös hevosharrastajille. Ärsytystä voi aiheutua myös hevosten kuluttamista teistä ja maastoista, sekä niiden lannasta.

Jotta hevosille saataisiin tilaa myös maaseudun ulkopuolelle, tulisi asenteita pyrkiä muuttamaan positiivisemmiksi ja tuoda esiin hevostalouden hyödyt niin taloudellisesti kuin yhteiskunnallisesti. Ennenkaikkea kunnat voisivat tukea seura- ja yhdistystoimintaa paremmin, sekä ottaa hevostalous huomioon suunnittelussa. (Laitinen, A., ym. 2014.)

3.4.1 Tuomarinkartanon aluekiista

Esimerkiksi Helsingin kaupungin tekemä yleiskaavaluonnos esittää Tuomarinkartanon peltoalueille asuntoja jopa 6000 henkilölle. Tuomarinkylä on Helsingin suurin ratsastuskeskittymä: noin 150 hevosta, kaksi ratsastuskoulua, kaksi yksityistallia ja kaksi maneesia. Nämä alueet ovat suojeltuja ja niitä pääsääntöisesti käyttää Tuomarinkylän ratsastusharrastajat sekä alueen koiraharrastajat. Hevos- ja koiraharrastajat eivät halua alueelle asuntoja, jotka katkaisisivat hevosilta ulkoilureitit. Arviona on, että Helsingin kaupunkiin muuttaa vuoteen 2050 mennessä 250 000 uutta asukasta. Paine rakentamiselle on siis kova. (Partanen, M-M. 3.2.2015).

3.5 Valmiit yritykset

Hevosalan yritykset ovat usein pienyrityksiä, ja hevosyritystä pyöritetään usein maatalouden sivussa (Laitinen, A., ym. 2014. 19). Koska hevoskeskushankkeet ovat usein suuria, ei yrittäjillä ole välttämättä tarvetta tai resursseja niin laajaan toimintaan. Useilla isommilla hevostalousyrittäjillä on jo valmiit puitteet ja omaan tilaan on usein investoitu, jolloin tarvetta muuttaa toimintaansa muualle ei välttämättä ole. Inkoon kaltainen, kahden valmiin yrityksen yhtenäinen hevoskylähanke olisi toimivampi ratkaisu hevosharrastamiseen alueella, jossa yrittäjiä ei saada lähtemään mukaan hankkeisiin.

4 IITIN HEVOSKESKUS

Iittiin on tavoitteena rakentaa noin 30 hehtaarin laajuinen hevoskeskusalue. Tavoitteena oli aloittaa rakentamaan alueelle talli- ja harjoittelualueita ravi- ja ratsuvalmennukseen jo vuoden 2013 aikana. Realistinen arvio rakentamisen aloittamiselle on kuitenkin vuoden 2015 aikana. Alueen välittömään läheisyyteen on suunniteltu harjoitusrataa korkeuseroineen (Kuva 1), hiittisuora sekä maastolenkkialueet.

Hankkeen virallinen nimi on Iitin hevosvalmennuskeskuksen suunnittelu. Suunnitteluhanketta on rahoittanut Kaakkois-Suomen ELY-keskus sekä Pohjois-Kymen Kasvu ry. Rahoituksen avulla hanketta on viety eteenpäin

mm. suunnittelemalla alueen perusilme, havainnekuvat (Kuva 2), hevoskeskuksen logo, esitemateriaali sekä kotisivut. (Iitin Hevoskeskus. 2012).

4.1 Hankkeen historia

Hanke sai alkunsa jo vuonna 2010, kun Iitin hevosystäväinseuran jäsenistön mielestä hevosten täysmittainen liikuttaminen ja treenaus oli käymässä liian vaikeaksi ja vaaralliseksi kylä-, metsä- ja peltoteillä. Enenevässä määrin useat tiekunnat ovat kieltäneet hevosten ajon teillä vedoten kasvaviin tienhoitokustannuksiin hevosten aiheuttaman tienpinnan kulumisen takia. Tämän johdosta hevosystäväinseura alkoi pohtia ratkaisua paremmille ja turvallisemmille harjoittelumahdollisuuksille, jolloin idea keskitetystä hevoskeskustoiminnasta nostettiin esille. Ajatuksena oli niin harjoitusajoreittien ja –radan, kuin hiittisuorankin tekeminen.

Kuva 1. Alueella on selkeitä korkeuseroja harjoitteluareittien monipuolistamiseksi. (Kuva: Sonja Purho)

Hanketukihakemus jätettiin 29.4.2011. Hanketta edisti sopivan alueen löytyminen keskeiseltä paikalta, hyvien kulkuyhteyksien varrelta sekä Iitin kunnan myötämielinen asenne hankkeeseen. (Tiira, T. Sähköpostiviesti. 2013).

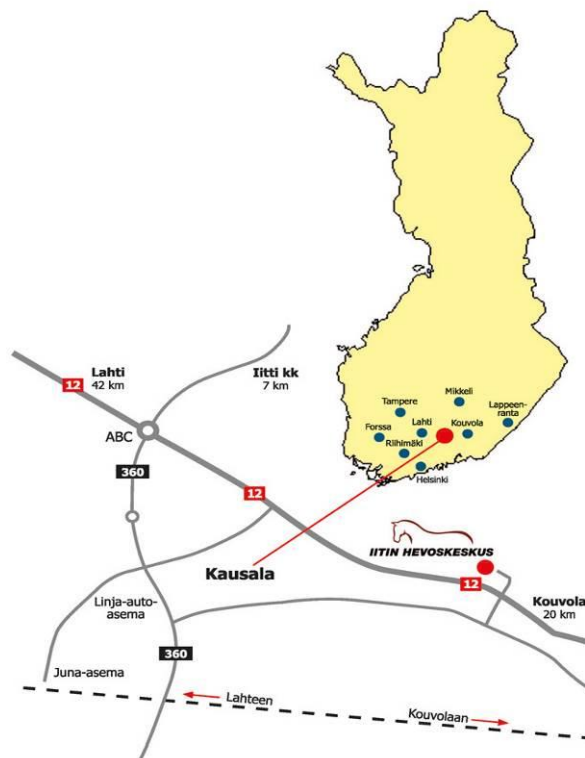
Kuva 2. Havainnekuva alueen rakennelmista. (Iitin Hevoskeskus, 2012.)

4.2 Taustatoimijat

Iitin hevoskeskushankkeen on käynnistänyt Iitin Hevosystäväinseura ry. Epävirallisesti suunnittelussa mukana ovat olleet iittiläiset hevosihmiset.

4.3 Sijainti

Iitin hevoskeskus tulisi sijoittamaan Iitin kunnassa, Pohjois-Kymenlaaksossa (Kuva 3). Kuntakeskus Kausala on alueen välittömässä läheisyydessä, Lahden ja Kouvolan välissä. Hevoskeskus on hyvien kulkuyhteyksien varrella, valtatie 12 kulkee vierestä. Hevoskeskukselle varattu 30 hehtaarin maa-alue on sijoitettu Iitin Ravilinnan Pohjoispuoliselle alueelle. Kausalan ravirata sijaitsee Ravilinnassa (Kuva 4). Etäisyydet Kouvolaan 20 km, Lahteen 42 km, Helsinkiin 140 km, Lappeenrantaan 105 km ja Mikkeliin 125 km.

Kuva 3. Iitin hevoskeskuksen sijainti kartalla. (Iitin Hevoskeskus, 2012.)

Kuva 4. Kausalan kesävirata. (Kuva: Sonja Purho)

4.4 Kulkuyhteydet

Kausalassa on juna-asema, jonne pääsee Kouvolasta ja Lahdesta. Vuoroja on useita päivässä. Myös linja-autovuoroja kulkee Kausalan linja-

autoaseman kautta säännöllisin väliajoin, valtatie 12 kumpaankin suuntaan. (Iitin kunta, 2015).

4.5 Alue ja Hevosystäväänseuran maavuokrasopimus

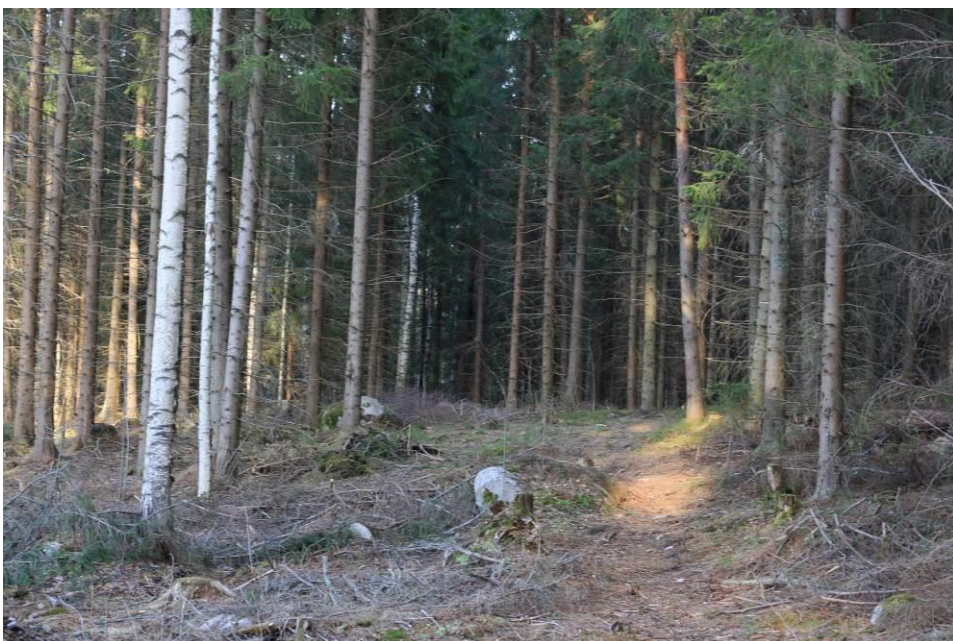
Iitin kunnalta saadun tiedon mukaan aluetta ei ole toistaiseksi asemakaavoitettu (Äijö, P. 2015). Iitin kunta on tehnyt alueella hakkuun vuonna 2010 (Kuva 5) ja vuoden 2014 keväällä on suunniteltu alueen kuivatusojitus, joka sittemmin on toteutettu (Kuva 6). Osa alueesta on vielä käsittelemätöntä metsäaluetta (Kuva 7).

Kuva 5. Alueen ilme 28.4.2015 Ravilinnan suunnalta kuvattuna. (Kuva: Sonja Purho)

Kuva 6. Alueella on kaivettu kuivatusojia. 28.4.2015. (Kuva: Sonja Purho)

Kuva 7. Osa alueesta on vielä hakkaamatonta metsää. 28.4.2015. (Kuva: Sonja Purho)

Iitin Hevosystävienseuran syyskokouksessa 11.11.2013 hyväksyttiin maanvuokrasopimus yhteensä 14,9 hehtaarin suuruisesta määräalasta ravirata-alueen pohjoispuolelta. Maan omistaa Iitin kunta. Sopimus käsitellään vielä vuoden 2013 lopulla Iitin teknisessä lautakunnassa, ja mikäli lautakunta sen hyväksyy, astuisi vuokrasopimus voimaan mahdollisesti jo vuoden 2014 alusta. Sopimus maa-alueiden vuokrasta ulottuisi vuoden 2043 loppuun.

Hyväksytty alue on ns. yleishyödyllisten toimintojen alue, jonka rakentamiseen on mahdollista hakea tukia. Tämä alue ei kata liiketoimintojen aluetta, jolle mahdolliset yrittäjät voisivat perustaa liiketoimiaan. Jatkossa seura laatii tarkemman suunnitelman yleiselle alueelle tulevista rakennelmista ja kustannuksesta sekä ryhtyy etsimään rahoitusta.

Seurassa 11.11.2013 hyväksytyt sopimuksen mukaan yleishyödylliselle alueelle on rakennettava vuoteen 2018 mennessä hiittisuora, harjoitusrata, valjastuskatos sekä alueelle johtava yhdystie (Kuva 8). Mikäli rakennelmien sekä radan rakentamista ei ole saatu toteutettua vuoden 2018 loppuun mennessä, on seuralla oikeus hakea jatkoaikaa toteuttamiselle.

Kuva 8. Hakkuualueelle johtava yhdystie 28.4.2015. (Kuva:Sonja Purho)

Rakentamiseen vaadittavien lupien haku kuuluu sopimuksen mukaan Iitin Hevosystäväänseuralle. Seuran velvollisuuksiin kuuluu myös alueen kunnossa- ja puhtaanapito (Ruohonen, V. 10.2.2015).

4.6 Vuokrasopimus

Iitin tekninen lautakunta hyväksyi aluetta koskevan vuokrasopimuksen 25.2.2014, jonka hevosystäväänseura oli omalta osaltaan hyväksynyt jo vuoden 2013 syksyllä. Vuokrasopimuksen käsittely lautakunnassa oli hieman viivästynyt, koska siihen oli haluttu tehdä tarkennuksia; olennaisena tarkistuksena oli, ettei Iitin hevosystäväänseura saa siirtää vuokrasopimusta kolmannelle osapuolelle ilman vuokranantajan, eli Iitin kunnan suostumusta. Myös vuokran määrää sekä oikeutta hakea sopimusta vastaan kiinnityksiä tarkasteltiin.

Hyväksytty vuokrasopimus koskee noin 15 hehtaarin alaa Suntionkorpiniemisestä alueesta. Vuosivuokra on 500 euroa elinkustannusindeksiin sidottuna. Vuokra-aika on 30 vuotta, vuoden 2014 huhtikuun alusta vuoden 2043 loppuun asti. (Ruohonen, V. 3.3.2014). Iitin Hevosystäväänseuralle on mahdollisuus saada alue välittömästi uudelleen vuokralle, mikäli vuokraehdot täyttyvät (Tekninen lautakunta. 4.12.2013).

4.7 Tilanne vuonna 2015

Toukokuussa 2015 rakentamista alueelle ei ole aloitettu, sillä Iitin Hevosystäväänseura ei ole saanut tukirahoitusta sille. Syynä tähän on kesken olevat tukikaudet, jolloin tukea ei voida myöntää. Iitin Hevoskeskushankkeen yleishyödyllisten toimintojen aluetta tuskin saadaan valmiiksi vuoden 2018 loppuun mennessä.

5 YRITTÄJÄT MUKAAN HANKKEESEEN

Iitin hevoskeskuksen etuna on sen hyvä keskeinen sijainti ja lyhyet matkat Suomen keskeisille raviradoille Vermoon, Lahteen, Mikkeliin ja Kouvolaan. Tilaa olisi runsaasti rakentaa nykyvaatimusten mukaisia tallirakennuksia ja harjoittelupaikkoja. Mahdollisten hevoskeskusyrittäjien kiinnostus onkin kasvanut koko ajan. Ilman kiinnostuneita yrittäjiä ei myöskään hevoskeskusta tule.

5.1 Raviurheilu Kymenlaaksossa

Raviurheilu on yksi Suomen suosituimmista urheilulajeista, ja se näkyy myös Kymenlaaksossa: Kouvolassa sijaitsevalla maakuntaraviradalla ravataan noin vuosittain noin 30 ravit, joista merkittävimpiä kilpailuja on kesäkuussa juostava Kymi Grand Prix. Kausalassa sijaitseva ravirata on kesärata, jossa järjestetään yhdet totoravit vuosittain (Suomen Hippos Ry. 2014.) Raviurheilun keskittäminen toimivaan hevoskeskukseen parantaisi harjoittelumahdollisuuksia, jotka ovat raviurheilussa menestymisen

kannalta välttämättömiä. Hanke piristäisi lähialueiden raviurheilutoimintaa.

5.2 Yrittäjryhmät

Hevoskeskuksen lajipääpaino on raviurheilussa. Ratsastusyrittäjäkin on houkuteltu mukaan ja alueelle on varattu mahdollisuus rakentaa maneesi, ratsutalli sekä ulkoratsastuskenttä.

Ratsastusurheilussa mahdollisia yritysmuotoja ovat mm. ratsastuskoulu, valmennustalli sekä kilpatalli. Ratsastuskoulussa yrittäjä mahdollistaisi lajiharrastuksen ratsastusharrastajille. Valmennustallilla asiakkaat toisivat omat hevoset valmennukseen tai tulisivat itse hevosten kanssa valmentautumaan. Kilpatallilla keskityttäisiin kilpailutoimintaan ja hevosten kilpailuttamiseen, sekä mahdollisesti kilpahevosten myyntiin.

Olisi myös mahdollista että alueelle tulisi hevosklinikkatoimintaa. Hevoskeskuksen yhteydessä oleva klinikka mahdollistaisi hevosten nopean hoidon ja testauksen ilman pitkiä kuljetusmatkoja.

Hevoskeskuksella olisi myös hyvät puitteet perustaa ravi- ja ratsutarvikeliike, sillä asiakkaita löytyisi keskitetysti läheltä. Myös toimiva kahvila ravi- ja ratsastuskilpailuja varten palvelisi niin yrittäjiä kuin asiakkaitakin.

5.3 Kysyntä

Iitin Hevosystäväinseuran teettämästä kyselystä alueen yrittäjille selvisi, että hevoskeskushankkeelle olisi kysyntää. Se toisi osaamista yhteen, loisi toimivat ja turvalliset puitteet niin kilpailemiseen, valmentautumiseen kuin harrastamiseen, sekä vaikuttaisi alueen elinkeinotoimintaan.

Taloustilanteen ollessa huono on yrittäjistä epävarmaa lähteä mukaan uudenlaiseen toimintamalliin. Jo nyt hevostalouden kasvu on selvästi hidastunut, muttei täysin pysähtynyt tai kääntynyt laskuun, kuten monilla muilla maatalouden aloilla. (Hevosalan tunnusluvut, Suomen Hippos ry, 2013) Yrittäjien vakinaista toimintaa ei ole helppoa eikä halpaa siirtää uusiin tiloihin.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää haastateltavien näkemyksiä ja mielipiteitä hankkeesta, sekä halukkuutta lähteä hankkeeseen yrittäjäksi. Myös haasteet suunnittelussa, hankkeen etenemisessä, rahoituksessa sekä rakentamisessa pyritään selvittämään haastatteluiden avulla.

Opinnäytetyön tutkimusosio on tehty haastatteluina, sähköpostiviestein ja keskusteluina aiheesta. Haastattelut on tehty teemahaastatteluina, joissa

valmiin kysymysrunгон lisäksi haastattelun aikana on voitu kysyä asiaa täydentäviä kysymyksiä.

Haastateltuina henkilöinä ovat olleet Iitin Hevosystäväinseuran puheenjohtaja, joka on toiminut hankkeen päähenkilönä seuran puolesta.

Haastattelun antoi myös esteratsastuksessa alue- ja kansallisella tasolla kilpaileva, Iitissä hevosiaan pitävä ratsastustallityöntekijä. Haastateltavalla on useampia kilpahevosia omalla kotitallillaan.

Puhelimitse haastateltu Iitin kunnan kiinteistömestari on ollut hankkeessa mukana alun luonnosteluvaiheessa. Hän myös vastaa Iitin rakennusvalvonnasta.

Neljäntenä puhelimitse haastateltuna on koko ikänsä hevosia ja hevosurheilua harrastanut, ratsuhevosia kasvattava ja ratsastuskoulutoiminnassa mukana oleva henkilö.

7 YHDYSHENKILÖIDEN JA YRITTÄJIEN NÄKEMYKSIÄ HEVOSKESKUSHANKKEESTA

7.1 Rahoituksen puute suurin este toteutumiselle

Suurimpana esteenä hevoskeskushankkeen aikataulutetulle etenemiselle tällä hetkellä on rahoituksen puute, vastaa Iitin Hevosystäväinseuran puheenjohtaja haastattelussaan. Myös yleisesti heikko taloustilanne maassamme vaikuttaa rahoituksen saantiin niin julkiselta kuin yksityiseltäkin puolelta. Rahoitusta ja tukea hankkeelle on kyllä haettu, mutta asiat eivät etene toivotulla tahdilla. Hankkeella ei myöskään vielä ole projektivastaavaa, joka voisi kokopäiväisesti hoitaa hankkeen asioita, kuten tukihakemuksia, puoleen ja toiseen. Hanke on jo niin laaja, ettei siihen pysty muun työn ohella panostamaan yhtä paljon. Projektivastaavalle palkka tulisi luultavasti haetuista tukirahoituksista. Haetulla rahoituksella rakennettaisiin ensimmäisenä vaiheena rata, valjastuskatos sekä hiittisuora valmiiksi.

Iitin Hevosystäväinseuran rooli hankkeen kulussa on sen selvittely ja käynnistäminen. Markkinoinnista ei voi yleishyödyllisessä hankkeessa puhua, markkinoinnin ollessa kaupallista, vaan asiasta on enemmänkin tiedotettu. Tiedotuskanavina ovat toimineet hankkeelle apurahalla tehdyt verkkosivut (www.iitinhevoskeskus.fi), esitelehti, sekä paikalliset lehdet. Ensisijaisena kohteena on ollut hevosalalla ja hevosten parissa toimivat henkilöt, mutta puheenjohtajan mukaan myös muille on tiedotettu hankkeesta. Esitelehti käännettiin myös venäjäksi ja sitä jaettiin Venäjän kontakteille.

Iitin Hevoskeskuksen parhaina puolina haastateltava pitää sen erinomaista sijaintia ja hyviä kulkuyhteyksiä. Jokimaan ja Kouvolan raviratojen läheisyys koetaan positiivisena; treenaajia voisi siirtyä Iittiin ja lähellä olevien raviratojen paine tasaantua.

7.1.1 Kaikille jotakin

Toteutuessaan hevoskeskus olisi voimakkaasti ravi- ja ratsupainotteinen harjoittelupaikka, ja ensimmäisenä rakennettavat hiittisuora sekä rata houkuttelisivatkin enimmäkseen lähialueen raviharrastajia ja – ammattilaisia treenaamaan. Mahdollisten ratsuhevosyrittäjien toimesta rakennettavat maneesi sekä ratsastuskenttä toimisi myös muissa harrastuksissa, kuten koira-agilityssä, huutokaupoissa tai näyttelyissä. Hankkeen ollessa yleishyödyllinen ovat kaikki harrastajaryhmät tervetulleita käyttämään alueita.

Alueiden alkuvaiheiden suunnittelussa on otettu huomioon ammattilaisten näkökulmia, mutta haastatellun mukaan tarve tämällyypiselle harjoituskeskukselle sanelee enemmän. Iitin Hevosystäväänseura hallinnoi ensimmäisessä rakennusvaiheessa tehtäviä alueita (hiittisuora, harjoitusrata ja valjastuskatos). Yksityisille rakentajille on varattu oma alueensa, johon rakentaa talleja, tarhoja, ratsastuskenttiä sekä maneesi. Yksityiset vuokraisivat Iitin Hevosystäväänseuralta alueen, mille rakentavat. Tälle alueelle on mahdollista rakentaa neljä noin 20 hevosen tallia.

Se miten talleja aletaan hallinnoimaan, on yrittäjien päätettävissä. Esimerkkinä puheenjohtaja mainitsee, että kiinteistöosakeyhtiö rakennuttaisi tallin, joka vuokrattaisiin yrittäjälle kokonaan tai vaikka muutama karsinapaikka tai tallikäytävä kerrallaan. Näin mukaan pääsisi myös pienempiä toimijoita, joilla ei ole tarvetta isolle 20 hevosen tallirakennukselle. Hevoskeskusalueelta varataan alue myös erilliselle klinikkarakennukselle, jossa tulisi olemaan hevosten testaustoimintaa ja eläinlääkäripalveluita (Iitin Hevoskeskus, 2012).

Tavoitteena on toimiva ja järkevä yhtenäinen alue. Rakennusten ja tyylin tulee olla siisti sekä kaunis, mutta ennenkaikkea tarkoituksenmukainen. Tonttinaapurit ovat olleet hankkeelle myötämielisiä. Kunta ei ole kaavailnut muuta alueelle ja kunnan ajatus hankkeesta on myötämielinen. Ainoana huolenaiheena on valtatie 12 tuleva parannus, ns. Kausalan ohitustie, joka sijoittuisi Kausalan pohjoispuolelle. Tie rajaisi mahdollisia ratsastus- ja ajoreittejä.

7.2 Paljon odotettu urheilukeskus

Iitin Mankalassa työskentelevä ja hevosiaan pitävä kilparatsastaja on odottanut hevoskeskuksen valmistumista pitkään ja hartaasti. Alue ja kansallisella tasolla kilpaileva haastateltu sanoo täyspainoisen harjoittelun maneesittomalla kotitallillaan olevan hankalaa. Kotitallin kenttä riittää kesällä harjoitteluun ja valmentajan voi pyytää luokse, mutta varsinkin talvella ja välikausina kaukana oleville maneesille kulkeminen on hankalaa mutta myöskin aikaavievää. Keväisin kilpailukauteen

valmistautuminen on täysin säiden armoilla, ja osaltaan sen takia hevoset löytävät kilpailuvireensä vasta myöhemmin kesällä.

Haastateltu on pitänyt hevosiaan joinakin talvina maneesitallilla, mutta työn ollessa lähes oman tallin naapurissa, on talvimuutto käytännöllisistä mutta myös kustannuksellisista syistä jäänyt. Mikäli Kausalaan valmistuisi maneesi, voisi hevoset pitää edelleen talvikaudet kotitallissa, sillä matkaa kertyisi noin 14 kilometriä. Mikäli työtilanne muuttuisi tai hevosia olisi vain yksi, voisi hän harkita siirtävänsä sen kokonaan hevoskeskukselle. Jos hevoskeskuksella olisi tarjota työpaikka, olisi se myös todennäköistä.

Mikäli hevoskeskushanke toteutuisi, toivoisi haastateltu sen tuovan enemmän ja monipuolisemmin kilpailuja Kaakkois-Suomeen. Nyt varsinkin isot kilpailut sekä ikäluokkakilpailut ovat auttamatta kauempana Suomessa. Puitteiden ollessa uusia ja erinomaisia, olisi kilpailu myös miellyttävää. Tilaa olisi pitää myös suurempia, monen päivän kilpailuja. Harjoitusraviradan keskelle jäävälle nurmialueelle hän toivoo myös nurmikenttäkilpailuja. Niitä ei montaa ole tarjolla järkevien etäisyyksien päässä. Pidemmälle lähteminen monen hevosen kanssa on kallista.

Monipuolisesti valmennuksissa käyvä ratsastaja toivoo myös alueen valmennustarjonnan parantuvan. Paremmat valmentajat yleensä tulevat parempiin puitteisiin ja paikkoihin, joissa varmasti on asiakkaita. Kotitallille ei ole mahdollisuutta saada kuin tiettyjä valmentajia.

7.3 Kunnassa positiivista odottelua

Iitin kunnan kiinteistömestari sanoo puhelinhaastattelussaan, ettei hevoskeskushankkeesta ole kuultu mitään negatiivista. Päinvastoin, hankkeen maantieteellistä sijaintia on keuhuttu erinomaiseksi ja maneesia tervetulleeksi alueelle. Myös työllistävä vaikutus on kunnassa osattu huomioida ja kasvava hevostalousala on ymmärretty kunnassakin pelkästään positiivisena asiana: Lahden Jokimaan ympäristön hevostalouksrakentaminen on huomattu Iitissä. Sen kokemusten pohjalta on turvallisempaa kannattaa littiin tulevaa hevoskeskusta.

Haastatellun mukaan alueelle ei ole kaavailtu muuta käyttöä. Vaikka hankkeen ensimmäistä rakennusvaihetta ei saataisi valmiiksi vuoteen 2018 mennessä, ei alueelle silloinkaan ole suunniteltu muuta kuin hevostaloukskäyttöä. Koska hanketta on suunniteltu pitkään ja huolella, niin myös toteutumista on vara odotella vaikka se venyisikin. Alunperin kunnan omistamaa aluetta oli n. 20 ha ja myöhemmin perikunnalta on ostettu 10 ha lisää maata. Haastatellun mukaan asuinkäyttö ja asuinrakentaminen keskittyy kunnassa muihin osiin, mm. terveysaseman lähetyville. Suunnittelussa kunta on omalta osaltaan ollut mukana, mutta pääsuunnitteluvastuu on enemmän Iitin Hevosystäväinseuran työtä. Vaikka rakentaminen viivästyykin, ei kunnassa ole hirveitä paineita asian suhteen. Kunnassa varmasti odotetaan rakentamista, mutta positiivisin mielin.

Rakentamiselle ei ole asetettu rajoitteita vielä, sillä aluetta ei ole asemakaavoitettu. Alue on aikanaan ollut pohjavesialuetta, mutta nyt pohjavedenotto on siirtynyt Urajärven tuntumaan. Tallialueet on kuitenkin suunniteltu rakennettavaksi pohjavesialueen ulkopuolelle, jolloin asia ei tuota ongelmia.

7.4 Kunnan rooli aktiivisemmaksi

Neljäs haastateltava vastasi kysymyksiin puhelimitse. Kiinnostusta lähteä hevoskeskukselle ratsastuskouluyrittäjäksi on, mutta selkeät roolit hevoskeskushankkeessa mietityttävät. Hanke on hänen mielestään jauhanut jo turhan kauan paikallaan, eikä hän ole henkilökohtaisesti saanut tarpeeksi luotettavaa informaatiota hankkeesta. Kysymyksiin hankkeesta on vastattu ympärilyöreästi ja kysymystä on kierrätetty ihmiseltä toiselle saamatta kunnollista vastausta.

Toteutuminen ja yrittäjien saaminen mukaan vaatisi paljon enemmän yhteistyötä Iitin Hevosystäväinseuralta ja varsinkin kunnalta. Hän toivookin, että kunnan rooli muuttuisi aktiivisemmaksi asian hoitamisen suhteen, sillä projektivastaavaa ei ole. Kannatusta saa myös ydinryhmä, joka ottaisi vastuun hankkeen eteenpäinviemisestä, siitä tiedottamisesta ja ihmisten sekä nimenomaan yrittäjien innoittamisesta. Mikäli kunta tulisi aktiivisemmin mukaan hankkeeseen, sysäisi se varmasti asiaa eteenpäin, haastateltava kertoo.

Haastateltava on sitä mieltä, että yksittäisillä yrittäjillä on liiaksi ennakkoluuloja hankkeeseen. Vastuu saisi selkeästi olla jollakin taholla, joka pystyisi asioita viemään eteenpäin. Tuntuu, että kellään ei ole aikaa perehtyä oikeasti hankkeen vaatimille asioille tukihakemuksista lähtien.

7.4.1 Ratsastuksen arvostus ravipiireissä

Haastateltavan mielestä jotkut alueen ravi-ihmiset ovat hankkeeseen liittyneissä kokouksissa arvostelleet ratsastusurheilua turhankin stereotyyppisesti: ratsastus on vain pikkutyttöjen harrastus, jossa ei ammattitaitoa, rahaa tai kunnan harrastuspaikkoja vaadita. Mikäli ratsastuskoulutoimintaa sijoitaisi alueelle, jossa lajipääpainona on raviurheilu ja ensisijaisesti raviurheilulle rakennetut harjoittelualueet, tulisi ravi-ihmisten asennetta ratsastukseen muuttaa. Haastateltavasta tuntuu, että ratsastusurheilun ja varsinkin ratsastuskoulutoiminnan arvostus on liiankin alhaalla.

Haastateltava toivoo, että alueen alustavaa suunnitelmaa harkittaisiin uudelleen. Nyt maneesi ja ratsastuskenttä ovat sijoitettuina harjoitusradan keskelle, mikä ratsastuskouluyrittäjän näkökulmasta on jopa vaarallista. Nuorten ja varsinkin lasten tulee saada harrastaa turvallisissa ympäristöissä, mitä alueen suunnitelma ei juuri nyt tuo: mikäli ratsastuskouluhevokset joudutaan taluttamaan ratsastustunneille radan ylitse, jossa on treenaavia ravureita, tulee se olemaan ennenkaikkea vaarallista; ravi- ja ratsastusalueiden liika sekoittaminen ei olisi suotavaa.

Kun lasten ja nuorten ratsastusharrastus lähtee usein ratsastuskoulusta, pitää haastateltava kuitenkin hyvänä asiana että sellainen saataisiin hyvälle paikalle: vanhemmat eivät lähde yhtä helposti tuomaan lapsiaan ratsastamaan kauempana oleville ratsastuskouluille. Myös kävellen ja polkupyörällä kulkeminen olisi helppoa hevoskeskukselle. Hän korostaakin, että mikäli hanketta saadaan toteutumaan, tulisi reitteihin, kulkuyhteyksiin ja hevosille tarkoitettuihin alueisiin kiinnittää erityistä huomiota turvallisuuden ja helppokulkuisuuden näkökulmasta.

7.4.2 Ratsastuskoulutoiminta lähtökohtana asiakaskunnalle

Haastateltava on ollut vuosia mukana ratsastuskoulutoiminnassa, ja tietää miten sitä pyöritetään. Hänen mukaansa toimivan ratsastuskoulun saaminen hevoskeskuksen alueelle on tukipilarina muulle toiminnalle ja asiakaspalvelulle. Ratsastuskoulutoiminnan ohella pystyy myös vuokraamaan karsinapaikkoja yksityishevosomistajille samalla vaivalla. Kun ratsastuskoulussa on jo henkilökunta valmiina, pystyy se tarjoamaan yksityisille tallipalvelut helposti.

Ratsastuskoulutoiminnan pitäisi hioutua kiinni muihin alueen palveluihin, jotta siitä tulisi toimivaa. Kiinnostusta lähteä hankkeeseen mukaan siis on, mutta aluetta tulisi suunnitella enemmän asiakaspalvelulähtöisesti. Ratsastuskoulu tuo alueelle varmasti uusia asiakkaita vanhojen lisäksi.

7.4.3 Hevosurheilualueiden rakennusvaiheet uudelleenharkintaan

Alueelle on suunniteltu ensisijaisesti rakennettavaksi raviurheiluun tarkoitettuja urheilualueita: valjastuskatos, hiittisuora sekä harjoittelurata. Haastateltavan mielestä yrittäjien mukaansaamiseksi tulisi rakennusvaiheita harkita uudelleen. Yrittäjiä ja varsinkin ratsastuskoulu yrittäjiä kiinnostaisi varmasti enemmän, mikäli haetuilla hanketukirahoilla rakennettaisiin tai edes tuettaisiin tallin ja maneesin rakentamista. Nyt suunnitellut ensimmäisen vaiheen rakennelmat eivät palvele kuin raviharrastajia. Mikäli edes tallirakennus olisi valmiina ensimmäisenä, olisi siihen varmasti tulijoita jotka pystyisivät muokkaamaan ja rakentamaan aluetta helpommin omiin intresseihinsä nähden. Raha on kuitenkin aina se viimeinen kysymys, hän sanoo. Onko sitä tarpeeksi, jotta mukaanlähtemiseen olisi mahdollista?

Haastateltava pitää hanketta kuitenkin positiivisena asiana, vaikka odottelua on kestänyt jo liiaksikin. Maneesi sekä kunnolliset, asianmukaiset tilat ovat niin nuoremmille kuin vanhemmillekin hevosille turvalliset ja hyvät harjoitella. Mikäli alueelle saadaan kunnollisen kokoiset hevosurheilualueet, toisi se varmasti enemmän kilpailuja lähelle. Kasvattajan näkökulmasta varsinkin nuorille ratsuhevosille suunnatut ikäluokkakilpailut olisi mukava saada kerrankin lähelle. Huonoja puolia kysyttäessä haastateltava kuitenkin toteaa, ettei niitä tule mieleen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessa pyrittiin hahmottamaan hevoskeskuksen hyviä ja huonoja puolia, toteutumismahdollisuuksia sekä paikallisten hevosityrittäjien ja –harrastajien näkemyksiä hankkeesta. Lisäksi tarkasteltiin haastattelututkimuksella yrittäjän mielenkiintoa lähteä hevoskeskusalueelle ratsastuskoulu yrittäjäksi. Tarkastelussa on myös yleisesti samankaltaisten hankkeiden ongelmakohtia ja toteutumisen esteitä.

Yleisenä ongelmana hankkeiden toteutumiselle on heikko taloustilanne. Rahoitusta hankkeille on mahdollista saada, mutta se on usein hankalaa tai liian vähäistä. Hevostalouden vaikutus kuntiin ja niiden talouteen ei myöskään aina ole tiedossa. Hankkeille suunniteltuja rahoja saatetaan myös käyttää muihin, sillä hetkellä tärkeämpiin tarkoituksiin. Rahoitusta hevosurheilun kehittämiseksi ei tunnu löytyvän tarpeeksi. Hankkeita kyllä toivotaan tervetulleiksi kuntien maille, mutta rahaa niiden toteutumiseksi ei anneta yhtä avokätisesti.

Myös kuntien, niiden asukkaiden sekä hevosihmisten väliset asenteet ovat osa onnistunutta hanketta. Kuntien täytyy tukea hankkeen edistymistä, ja asukkaiden suhtautumisen hevostalouteen ja –urheiluun täytyy olla myönteistä. Mikäli eripuraa syntyy, hautaa se ennemmin tai myöhemmin hankkeen unohduksiin. Kuntien, joissa hankkeita on käynnissä, tulisi profiloitua enemmän hevosystävällisemmiksi sekä tiedottaa hevostalouden positiivisista taloudellisista ja sosiaalisista asioista kuntalaisille.

Iitin Hevoskeskuksella tuntuu olevan kysyntää, mutta eteneminen on jäänyt rahoituksen selvittelyyn. Tukikauden ollessa kesken, ei selvyyttä rahoitusasiaan ole tullut. Hankkeen selvitys ja tiedotustyö on myös hieman hajalla, joten rahoitustuella palkattava projektivastaava olisi hankkeen etenemiselle hyvä asia. Hanke on nyt liian laaja vedettäväksi työn ohella.

Harrastajien ja ammattilaisten näkökulmasta hanketta odotetaan positiivisesti, joskin varovaisesti. Asianmukaisia valmennus-, kilpailu- ja harjoittelualueita toivotaan myös Iitiin. Hevoskeskushanke on ollut jo niin kauan paikoillaan, että se on jo melkein unohdettu.

Iitin hevoskeskuksen sijainti on haastateltujen mielestä erinomainen, kulkuyhdydet alueelle tulee vain saada toimiviksi ja turvallisiksi. Alueen hevosurheilun rakentamisjärjestystä ja rakennusten sijoittelua tulee silti vielä uudelleenharkita. Alueen ammattilaisia ja harrastajia tulisi kuunnella suunnitteluvaiheessa: ammattilaisnäkökulma ja kokemus ovat korvaamatonta pääomaa.

9 TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTAA

Kaikki haastatellut henkilöt odottavat maltillisesti, mutta positiivisin mielin hankkeen etenemistä. Mitään negatiivista ei hankkeesta ole kuultu,

mutta odottaminen syö varmasti innostusta ja toivoa hankkeen toteutumisesta. Hevoskeskuksen suunnittelu tulisi toteuttaa yhteistyössä yrittäjien kanssa, jotka oikeasti olisivat lähdössä toimintaan mukaan. Tarvetta harjoitusradan ja hiittisuoran rakentamiselle tulisi tarkastella uudestaan; mikäli harjoittelualueita on rakennettava, riittäisi varmasti maastoharjoitteluradan rakentaminen ensialkuun. Rakentamisen suunnittelua tulisi ohjata enemmän tarve. Yrittäjät eivät mielellään lähde mukaan hankkeeseen, jossa ei ole mitään valmiina, joten rahoituksen selvittyä alueen kunnostaminen rakennuskelpoiseksi tulisi aloittaa välittömästi. Nyt alue on vielä metsää ja kuivitusojitettua hakkuualueetta.

Mikäli alueelle tulisi maneesi ja ratsastuskenttä, tulisi niiden sijoittelua miettiä harjoitteluradan ulkopuolelle. Turvallisuussyistä radan yli kulkemista tulisi välttää niin ajoneuvoilla kuin hevostenkin kanssa. Myös tottumattomat ratsuhevoset saattavat pelätä ravihevosten kovaa vauhtia radalla. Mikäli alueet rakennetaan harjoitteluradan keskelle, olisi syytä alueelle jättää tai istuttaa näkösuojaksi ja ääniesteeksi kasvustoa, puita ja pensaita. Myös selkeät ohjeet radan ja ratsastusalueiden käytöstä tulisi olla.

Tutkimuksen kohteena ollut Iitin Hevoskeskus olisi varmasti hyödyksi kunnalle, alueen hevostalousyrittäjille sekä harrastajille ja muille ammattilaisille. Sen lisäksi hevoskeskuksesta hyötyisivät useat muut eri alojen toimijat. Yrittjäehdokkaiden toiveita suunnittelusta ja rakentamisesta tulee kuunnella, jolloin tarjonta varmasti vastaisi kysyntää, ja alue saataisiin suunnitteluvaiheesta konkreettiseksi, asianmukaisesti toimivaksi hevosurheilukeskukseksi.

LÄHTEET

Autio, R. Hevosharrastus naapuruston yhdistäjäksi. 14.8.2013. Viitattu 3.5.2015.
http://yle.fi/uutiset/hevosharrastus_naapuruston_yhdistajaksi/6774778

Ekola, T. Mustasaaren hevoskeskus nytkähti eteenpäin. 2014. Viitattu 10.11.2014.
<http://m.pohjalainen.fi/arki-ja-el%C3%A4m%C3%A4/mustasaaren-hevoskeskus-nytkähti-eteenpäin-1.1693790>

Henriksson, S. Inkooseen viritellään omaa hevoskylää. 27.5.2012. Viitattu 26.4.2015.
<http://www.lansi-uusimaa.fi/artikkeli/110786-inkooseen-viritellaan-omaa-hevoskylää>

Hevoskeskuksen suunnittelua päästään viemään pian eteenpäin. Iitin seutu 14.11.2013.

Hevoskylää useisiin kuntiin. Ylen Internet-uutinen, 2012. Viitattu 18.8.2014.
http://yle.fi/uutiset/hevoskylia_useisiin_kuntiin/5397266

Hippolis, 2013. Hevoset ja yhteiskunta – vaikuttava hevosala. Pdf-tiedosto. Viitattu 13.11.2013.
http://www.hippolis.fi/UserFiles/hippolis/File/Hevoset_ja_yhteiskunta/Vaikuttava_hevosala_A5.pdf

Iitin Hevoskeskuksen Internet-sivusto, 2012. Viitattu 13.11.2013.
<http://www.iitinhevoskeskus.fi/index.html>

Iitin kunta. Joukkoliikenne ja aikataulut. Internet-sivusto. Viitattu 27.4.2015.
<http://www.iitti.fi/matkailu/aikataulut.html?setLang=fi-FI>

Iitin tekninen lautakunta, kokouspöytäkirja. 4.12.2013. Viitattu 26.4.2015.
<http://julkaisu.iitti.fi/dynasty/kokous/2014144-3.PDF>

Kinnari, J., 13.2.2014. Kilpahalli saneerataan, jos Sport nousee SM-liigaan. Viitattu 26.4.2015.
<http://www.vaasa.fi/WebRoot/380444/Vaasa2010SubpageWithoutBanner.aspx?id=1253471>

Kunnanjohtaja: Hevoskylää ei rahoiteta kärköläläisten pussista. Ylen Internet-uutinen, 2012. Viitattu 19.3.2015.
http://yle.fi/uutiset/kunnanjohtaja_hevoskylaa_ei_rahoideta_karkolalaisten_pussista/5064036

Kärkölän hevoskylään löytyy muuttajia. Ylen Internet-uutinen, 2012. Viitattu 19.3.2015.
http://yle.fi/uutiset/karkolan_hevoskylaan_loytyy_muuttajia/5443922

Laitinen, A. & Mäki-Tuuri, S. (toim.) (2014) Hevoset ja kunta – rajapintoja. Hippolis.

Latvanen, M., 28.1.2015. Hevoskeskushanke odottaa parempia aikoja. Kaupunkilehti Vartti 35, 4. Viitattu 19.3.2015.

Liekari, T. Iitin hevoskeskuksen kohtalo kiinni kiinnostuneista. 2013. Viitattu 13.11.2013.
http://yle.fi/uutiset/iitin_hevoskeskuksen_kohtalo_kiinni_kiinnostuneista/6719897

Malmihaan hevoskylä rakentuu hitaasti. Ylen Internet-uutinen, 2012. Viitattu 19.3.2015. http://yle.fi/uutiset/malmihaan_hevoskyla_rakentuu_hitaasti/5286072

Moilanen, K. Tuusula haluaa perustaa kolme hevoskylää. 2014. Viitattu 4.6.2014. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1401596655448>

Mustasaaren Urheiluratsastajat Ry. Vaasan seutu tarvitsee hevosurheilukeskuksen. 2015. Viitattu 18.8.2014. <http://korsholms.sporttisaitti.com/suomeksi/hevosurheilukeskus/>

Partanen, M-M. 3.2.2015. Ratsastajat älähtivät: Helsingin suojelluille pelloille suunnitellaan tuhansia asuntoja. Helsingin Sanomien verkkoartikkeli. Viitattu 26.4.2015. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1422856333281>

Ruohonen, V. 10.2.2014. Hevoskeskuksen vuokrasopimusta pohditaan vielä teknisessä lautakunnassa. Iitinseutu. Viitattu 4.6.2014.

Ruohonen, V. 3.3.2014. Hevoskeskuksen vuokrasopimus on nyt kunnassakin hyväksytty. Iitinseutu. Viitattu 4.6.2014.

Suomen Hippos Ry, 2013. Hevostalouden tunnusluvut 2013. Power Point-esitys. Viitattu 4.11.2014.

Suomen Hippos Ry. Raviurheilu Suomessa. Viitattu 17.8.2014. http://www.hippos.fi/raviurheilu/raviurheilu_lajina/raviurheilu_suomessa

Suomen Ratsastajainliitto Ry. Ratsastuskoulut ja tallit. Viitattu 3.5.2015. http://www.ratsastus.fi/ratsastuskoulut_ja_tallit/tallihakuri

Tiira, T., 13.11.2013. Hevoskeskushankekysymyksiä. Vastaanottaja Sonja Purho.[Sähköpostiviesti]. Viitattu 8.12.2013.

Tiira, T., 2015. Iitin Hevosystäväinseuran puheenjohtaja. Haastattelu 4.3.2015.

Vaasan seudun hevosurheilukeskus jäihin. Ylen Internet-uutinen 27.5.2012. Viitattu 26.4.2015. http://yle.fi/uutiset/vaasan_seudun_hevosurheilukeskus_jaihin/5276637

Äijö, P., 2015. Iitin kunnan kiinteistömestari. Puhelinhaastattelu 22.4.2014.

Haastattelu 4.3.2015.
Iitin Hevosystäväinseuran pj

Hevoskeskushankkeen ensimmäistä osiota ei todennäköisesti tulla saamaan valmiiksi v.2018 aikana. Onko tähän suurin syy rahoitus, yleinen kiinnostus tai yrittäjien vähyys?

Hankkeella ei ole projektivastaavaa. Mikä tilanne sen kanssa, vai onko ajankohtainen vasta myöhemmässä vaiheessa?

Iitin Hevosystäväinseuran päärooli hankkeessa on sen selvittely ja käynnistäminen. Kenelle kuuluu hevoskeskuksen markkinointi?

Miten hevoskeskusta on markkinoitu (tiedotettu) ja miten aiotaan jatkossa markkinoida (tiedottaa)?

Iitti on paikkakuntana pieni. Mitä ovat sen parhaat puolet hevoskeskuksen näkökulmasta?

Miten yrittäjien toiveita on kuunneltu, kerätty ja huomioitu hankkeen suunnittelussa?

Onko tarkoitus pitää keskus ravi- ja ratsupainotteisena, vai onko tilaa muillekin lajeille?

Millainen rahoitusmalli on ollut pohdinnassa? Millainen on yksityisten panos?

Millainen rakennusmalli on ollut pohdinnassa? Kuka hallinnoisi talleja?

Onko tonttinaapurit myötämielisiä hankkeelle?

Onko hankkeella huolenaiheita, mm. valtatie 12 parannus?

Haastattelu 12.3.2015.

Kilparatsastaja, tallityöntekijä, Loikalan Kartanon ratsastajien jäsen sihteeri

Olisiko Teillä käyttöä hevoskeskuksen hevosurheilualueille ja palveluille?

Mitä odotatte eniten hevoskeskukselta?

Siirtäisittekö hevosenne hevoskeskuksen talleihin omalta kotitallilta?

Odotatteko hevoskeskuksen työllistävän?

Odotatteko hevoskeskuksen tuovan suurempia/erilaisempia (este)kilpailuja Kaakkois-Suomeen?

Puhelinhaastattelu 22.4.2015.
Iitin kunnan kiinteistömestari

Ovatko kuntalaiset olleet myönteisiä hankkeeseen?

Onko mitään negatiivista tullut esille?

Millaista positiivista palautetta hanke on saanut? Mitä kuntalaiset odottaa hankkeelta?

Onko alueelle varattu muuta käyttöä? Olisiko alueella käyttöä asuinrakentamiselle v. 2018 jälkeen kun ensimmäistä rakennusvaihetta ei luultavasti ole saatu valmiiksi?

Mitä kunta toivoo hankkeen tuovan alueelle?

Onko kunta ollut mukana alueen suunnittelussa?

Haittaako rakentamisen toteutumattomuus, onko se huono asia (kunnalle)?

Onko kunta asettanut rajoitteita rakentamiselle?

Puhelinhaastattelu 28.4.2015
Hevoskasvattaja, ratsastuskouluyrittäjä, Iitti

Kuka olet?

Lähtisitkö itse mukaan yrittäjäksi hevoskeskusalueelle?

Miksi (kyllä/ei)?

Minkälaisella kokoonpanolla toivoisit alueen rakentuvan?

Mitä toivoisit keskuksen tarjoavan?

Mitä keskuksella pitäisi olla valmiina, jotta lähtisit mukaan toimintaan?

Millaisia hevosurheilualueita toivoisit alueelle?

Mitä pitäisi tehdä jotta hanke menisi eteenpäin?

Mitä hyviä puolia hankkeessa on?

Mitä huonoja puolia hankkeessa on?